

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	โครงการวิจัยการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกรักษ์ประเพณีบุญพระเหวด บ้านหนองเรือ อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร
ผู้รายงาน	นายประพันธ์ หางนาค และคณะ
ปีที่พิมพ์	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อทราบผลของการจัดกิจกรรมเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกรักษ์ประเพณีบุญพระเหวดบ้านหนองเรือ อําเภอเมือง จังหวัดยโสธร ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคนในชุมชนบ้านหนองเรือ ผ่านกิจกรรมงานประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยใช้รูปแบบการให้ทุกคนมีส่วนร่วม และสร้างจิตสำนึกรักษาและหวังแห่งหนึ่งในท้องถิ่น โดยใช้กิจกรรมประเพณี 12 เดือน เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย ประเพณีบุญ พระเหวด สงกรานต์ ตนประทายบนทรายเข้าวัด บุญบึงไฟ แห่เทียนพรรษา บุญข้าวกลากสารท ข้าวประดับดิน บุญกริ่น ลอยกระทง บุญปีใหม่ บุญคุณล้าน สู่ขวัญข้าว บุญคุ้มหรือ บุญกลางบ้าน และงานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่น

ผู้ศึกษาโดยทีมวิจัยชาวบ้านได้สืบค้น สอบถามสัมภาษณ์จากบุคคลและหาหลักฐานข้อมูล จากเอกสารที่เคยมีผู้บันทึกไว้จากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อนำเสนอข้อมูล เรื่องรา แนวทางการปฏิบัติเพื่อสืบทอดและนำมาใช้เป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชนบ้านหนองเรือ หมู่บ้านใกล้เคียง โดยจัดกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีความเข้าใจและปลูกจิตสำนึกรักษ์ประเพณีอันดีงาม ของท้องถิ่น รูปแบบของการดำเนินงาน ร่วมกันสรุป ชุมทางแผน จัดกิจกรรมแบบให้ทุกคนมีส่วนร่วมตลอดทุกขั้นตอน ศึกษาดูงานจากแหล่งความรู้ต่างถิ่นแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อใช้เป็นรูปแบบประเพณีท้องถิ่นของตนเองอย่างเหมาะสม และให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม ได้บันทึกเรื่องราวตามขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติและสืบทอดจากปราชญ์ชาวบ้าน สู่เยาวชนรุ่นใหม่ซึ่งจะกลายเป็นผู้สืบทอดต่อไปในอนาคต

ผลการศึกษาค้นคว้าและวิจัยแบบมีส่วนร่วมพบว่าโครงการวิจัยการเรียนรู้ประเพณีบุญพระเหวดบ้านหนองเรือ สามารถแก้ปัญหาการทะเลาะเบาะแส่งของเด็กและเยาวชนในชุมชนได้ ทุกคนต่างมีภาระและหน้าที่ ที่จะสืบทอดมรดกอันดีงามของท้องถิ่นสู่อนุชนรุ่นหลัง เกิดความรักความหวังแห่งที่จะร่วมกันอนรุกษ์ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น ให้คงอยู่ตลอดไป มีความเสียสละทั้งกำลังกาย ศศิปัญญา และทรัพย์บ江区เพื่อการกุศล ลดทิฐีนานะลง ใช้รูปแบบของการปกครองแบบ

ประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ศึกษารูปแบบจัดทำหลักสูตรห้องถันโดยนำเอาความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนพิธีกรรมและความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมตามประเภททั้ง 12 เดือน สรุปและบันทึกเป็นเอกสารอ้างอิงเพื่อเป็นคู่มือครูประกอบการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม ทั้งขั้นให้คุณในชุมชนและผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลสามารถนำขั้นตอนที่บันทึกไว้ไปปฏิบัติกิจกรรมตามประเภทต่าง ๆ ระบุได้

จากการศึกษาและวิจัยการเรียนรู้และสร้างจิตสำนึกรักษ์ประเพณีบุญพระหาด บ้านหนองเรือ ครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการจัดงานประเพณีของห้องถันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทีมวิจัยเห็นว่ามีประโยชน์ต่อการพัฒนาและสร้างจิตสำนึกที่ดีที่ทุกคนจะได้ร่วมกันสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมอันดีจากบรรพบุรุษท้องถัน ปูย่าตาลาย พ่อแม่ผู้ปกครองมาสู่เยาวชนรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป จึงควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมไปใช้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนหรือเยาวชนเกิดทักษะชีวิต สามารถนำความรู้ไปบูรณาการใช้กับชีวิตประจำวัน และยังส่งผลให้เกิดความรักความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกัน เป็นการลดช่องว่างระหว่างวัยให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข จนเกิดการเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมไปในทางที่ดีขึ้น